

University of Groningen

Zwakzinnigheid en pervasive development disorders. Aspecten van classificatie, prevalentie en specifieke problematiek.

Kraijer, Dirk Warner

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1992

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Kraijer, D. W. (1992). *Zwakzinnigheid en pervasive development disorders. Aspecten van classificatie, prevalentie en specifieke problematiek*. Swets & Zeitlinger.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

SAMENVATTING

Met deze studie hebben wij geprobeerd de aandacht te vestigen op zowel de kwalitatieve als de kwantitatieve aard van het probleem autisme en verwante contactstoornissen bij zwakzinnigen.

Deel I is van algemene aard. In hoofdstuk I.1., de inleiding, tonen wij aan dat men in Nederland zeer onvoldoende weet heeft van de ernst en de omvang van het probleem "autisme" binnen de zwakzinnigenzorg.

Wij bespreken vervolgens het doel en de opzet van ons onderzoek. Met gebruikmaking van het DSM-concept Pervasive Developmental Disorder willen wij aantonen dat

- de prevalentie van pervasieve ontwikkelingsstoornissen bij zwakzinnigen buitengewoon hoog ligt,
- zwakzinnigen met een PDD naar verhouding veel probleemgedrag vertonen,
- zwakzinnigen met een PDD wat hun verdere levensloop betreft, een slechte prognose hebben.

In hoofdstuk I.2., bespreken we de ontwikkelingen in het denken over zwakzinnigheid en autisme in hun onderlinge relatie. Tot op heden vericht differentiaal-diagnostisch en prevalentie-onderzoek wordt belicht.

In deel II richten we ons op de 393 zwakzinnige kinderen met extra diagnostische en/of gedragsproblemen die in de periode 1968-1988 waren opgenomen in observatiehuis "Eekwal" te Assen. Van deze kinderen bleken 137, ofwel 34,9%, te lijden aan een PDD. *Vergeleken met de kinderen zonder een*

pervasieve stoornis vertonen zij (nog) meer contactproblemen, slaapstoornissen en vreemd/ongrijpbaar gedrag. Daarentegen komen het Organic Personality Syndrome en motorische stoornissen significant minder vaak voor. Hoewel zwakzinnige kinderen met een PDD in opvoedkundig opzicht een

duidelijke probleemgroep vormen, willen we bij deze categorie kinderen niet zomaar van opvoedingstekorten spreken.

De classificatie en diagnostiek van zwakzinnige kinderen wat betreft het wel of niet lijden aan een PDD, verloopt niet zelden moeizaam. Met name diepere zwakzinnigheid, Attention-deficit Hyperactivity Disorder, het OPS, Dementia en (reactief) psychotische beelden kunnen sterk complicerend werken. Wij pleiten – zeker in deze gevallen – voor duurdiagnostiek.

In het laatste hoofdstuk, bespreken we de resultaten van een follow-up-onderzoek bij 132 van onze oud-observatiepupillen. Hun dubbele handicap, zwakzinnigheid én "autisme", blijkt zwaar te wegen. Deze groep kinderen wordt zowel zeer veel vaker als op zeer veel jeugdiger leeftijd opgenomen in een zwakzinnigeninrichting, blijft meer dan gemiddelde zorg en deskundigheid vragen, gebruikt meer psychofarmaca. Onze percentages "poor/very poor outcome", respectievelijk 88% bij de dieper en 46% bij de licht zwakzinnigen, komen sterk overeen met die van Lotter (1974a, 1974b) en die van Gillberg & Steffenburg (1987).

In deel III presenteren wij aanvullend onderzoek. In het eerste hoofdstuk geven we prevalentiecijfers met betrekking tot pervasieve stoornissen bij zwakzinnigen. Deze cijfers zijn gebaseerd op een door een valide en betrouwbaar meetinstrument – de AVZ, Autisme- en Verwante contactstoornissenschaal voor Zwakzinnigen – ondersteunde diagnose. Wij komen tot de tentatieve uitspraak dat ca. 40% van de diep en ernstig zwakzinnigen en ca. 20% van de matig zwakzinnigen aan een PDD lijden. Dit betekent dat pervasieve ontwikkelingsstoornissen vele malen frequenter voorkomen bij dieper zwakzinnigen dan bij de gemiddeld-normaalbegeefde populatie. Het percentage pervasieve stoornissen bij licht zwakzinnigen komt waarschijnlijk zeer veel lager uit dan dat voor de drie andere zwakzinnigheidsniveaus.

In hoofdstuk III.2. kunnen we op basis van een woontype-indeling aantonen dat pervasief gestoorde bewoners van een zwakzinnigeninrichting een extra kwetsbare groep vormen en relatief veel gedragsproblemen vertonen. Zij behoeven meer dan gemiddelde en tevens specifieke aandacht en zorg.

SUMMARY

This study intends to e
of the problems of auti

A general introduct
conclude that in our c
the field of mental reta

In this study we wa
Pervasive Developmen

- the prevalence of Pe
- high,
- mentally handicapp
- excess of behaviour p
- mentally retarded ch
- prognosis.

In the next chapter, I.2.
cerning mental handi
review the differentia
tigations up to now.

In part II we focus on
cial diagnostic and/o
twenty year period (19
clinic for observation
(34,9%) suffer from a
vely disordered child
blems, sleep disorders
less the Organic Person

Children with a PDI
lems primarily originat